

פרוטוקול מס' 44

מישיבת ועדת החינוך והתרבות
מיום ב', י"ז בחשוון תשל"א - 16.11.70, בשעה 11.00

נ כ ח ד :

חברי הוועדה:

א. כץ - היו"ר
נ. אליעד
ש. ארבל
ח. גרוסמן
ש. לוין
ד. קורן

מוזמן:

ש. עדיאל - סגן מנכ"ל משרד החינוך והתרבות,
יו"ר המזכירות הפדגוגית לחינוך
יסודי ולהכשרת מורים

מזכירת הוועדה: ד. פלר

רשמה: נ. רינגלר

סדר-היום: א. עניין שביחת המורים;

ב. שונות.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר א. כץ:

ב. אליעד: לא קיבלתי תשובה לשאלתה שלי מהישיבה הקודמת בדבר שביתת המורים. אני מציע שוועדת החינוך

תדון בענין שביתת המורים.

א. ענין שביתת המורים

אינני יכול לקבל מצב שוועדת החינוך והתרבות של הכנסת משותקת ואיננה אומרת דבר כאשר למעלה ממאה אלף תלמידי תיכון מטיילים ברחובות. הטיפול הנכון בענין שביתת המורים צריך היה להיות: להעביר את ההצעה לסדר-היום מהמליאה לדיון בוועדה. עבודת הוועדה עוזרת לפתור בעיות כאלה. אינני רואה מדוע דבר יסודי, מקיף ואחראי כזה יחרוג ממסגרת הוועדה.

אני רואה את הענין בחומרה רבה. אני חושש שהבעיה היא לא רק של מאה אלף תלמידים מושבתים, אלא יוקרתו של מורה התיכון עומדת במבחן ונפגעת קשות. עלינו לתת כתף כדי להרים יוקרתם של המורים. פרופ' כץ ציין בדבריו בשבוע שעבר כי בית-הספר התיכון מידלדל; כתוצאה מכך חייבים תלמידים לקבל שיעורים פרטיים כדי להשיג את החומר שבית-הספר לא הספיק ללמד. למשפחות שמצבן הכלכלי ירוד קשה להרשות לילדיהם ללמוד שיעורים פרטיים וזהו מצב חמור שגא כתוצאה מרמת הלימודים הירודה בבתי-הספר התיכוניים.

אני חושב שחובתה הראשונית של ועדת החינוך והתרבות היא ליטול את העניינים בידיה ולהיות בתוך העניינים. אני מציע שהוועדה תדון בנושא זה.

ש. ארבל: ועדת החינוך והתרבות הקדישה ישיבות רבות מאוד לדיון במעמדו של המורה. אין זה מסמכותה של ועדת החינוך לדון בתנאי עבודה של ציבור זה או אחר ואפילו לא ציבור המורים. ועדת החינוך התכנסה בפגרה ערב פריצת השביתה כדי למנוע את השביתה, אך לאחר שהשביתה פרצה והיא על בסיס של תנאי עבודה ושכר ולא על בסיס של יוקרת המורה - אין זה מתפקידה של ועדת החינוך לדון בכך. מחר יתקיים דיון במליאה בנושא זה ואין צורך שוועדת החינוך והתרבות תדון בנושא יום לפני הדיון במליאה. אני מקווה שמחר כבר תיפסק השביתה ולא יהיה כלל צורך בדיון כזה.

ב. אליעד: אינני מקבל את גירסתה של חברת-הכנסת ארבל שהענין נסב על תנאי עבודה.

ח. גרוסמן: ועדת החינוך של הכנסת איננה יכולה להיות בורר, בכך צודקת חברת-הכנסת ארבל; מה שכן יכולה ועדת החינוך לעשות הוא ליצור אווירה של משא-ומתן, לרכך את העוקצים, - רק זאת, וזאת מה שעשתה ועדת השירותים הציבוריים בענין שביתת הרנסגנאים והאחיות. אותה זכות שיש למליאת הכנסת לדון בענין שביתת המורים - יש לוועדת החינוך; אך הוחלט לדון בנושא זה במליאה ולא יכולה להיות סמכות כפולה גם של הוועדה וגם של המליאה.

ב. אליעד: אני מציע שתורכב ועדת משנה שתלווה את הענין, תהיה בעניינים ותראה כיצד היא יכולה לעזור. איננו רוצים להיות בוררים, מסיקי מסקנות ומתערבים בעניינים לא להם - אנו חייבים לעשות כל מה שיש לאל ידינו כדי שהשביתה תסתיים מהר ככל האפשר.

היו"ר א. כץ: רצוני להיות ריאלי. אינני מתנגד לדיון. זכותו של יושב-ראש ועדה להעמיד סעיפים על סדר-היום ואני עשיתי זאת אפילו בפגרה. חשבת שיש סיכוי רציני להפסקת השביתה, כי אין הוועדה יכולה לשבת בשקט כאשר מאה אלף תלמידים אינם לומדים. לאחר פרוץ השביתה קיימים מכניזמים שפועלים. הוועדה יכולה לרכך עוקצים אך אינה יכולה לבוא במקום צעד. הממשלה צריכה למצוא את הצעד לפתרון. ידוע לי שישנם במדינה X גופים ואישים שרואים את עצמם מטפלים בענין זה והם עושים מאמצים כדי להפסיק את השביתה.

לו הייתי משוכנע שוועדת החינוך היתה יכולה לתרום משהו לטובת הענין הייתי מציע לשבת ביום ובלילה עד לסיום השביתה.

היו"ר א. כץ:

אני מכיר את הדברים לפני ולפנים ואני מעודכן יומית. - אינני רואה סדק שבו ועדת החינוך, בתור שכזו, יכולה לעזור. זו הבעיה, אין זה ענין של רצון להתחמקות. באשר לאינפורמציה הידועה לי, מוכן אני למסור עליה בכל רגע שהוועדה תרצה.

ד. קורן:

אני בעד דיון בוועדה, גם עם הממשלה וגם עם נציגי ארגון המורים. אנו לא נהיה בוררים, אלא

נפעיל עליהם לחץ.

ש. לוי:

אני רואה טעם לפגם אם יום לפני הדיון במליאה תביע ועדת החינוך את דעתה בענין שביתת המורים. מחק יתקיים דיון במליאה, קיימות באופן היפותתי שתי אפשרויות: א) שהדיון במליאה יביא לביטול השביתה; ב) אם הדיון במליאה לא יביא לביטול השביתה אז תדון ועדת החינוך במסגרת מליאת הוועדה, או במסגרת ועדת משנה.

נ. אליעד:

מדוע לא תחליט היום, כי אם השביתה לא תסתיים יוזמנו ליום ד' באי כח המורים ומזכ"ל משרד החינוך? מדוע אתם רוצים לדחות את הענין ולהפסיד זמן?

היו"ר א. כץ:

כיוון שהדעות חלוקות לא תהיה ברירה ואני אצטרך לשקול את הנושא ואחליט אם להעמיד את הנושא לדיון.

ש. ארבל:

אי-אפשר להשאיר החלטה בידי יושב-ראש הוועדה אם הענין שבו במחלוקת.

היו"ר א. כץ:

תקנון הכנסת מסמין את יושב-ראש הוועדה לקבוע את סדר היום של ישיבת הוועדה. (סעיף 77(א)).

נ. אליעד:

אני מעמיד את הצעת ההצבעה עתה: הוועדה תקבל עקרונות, ללא החלטה וללא פרסום, ליפנות את כוחו של יושב-ראש הוועדה, במידה שיהיה ברור ליושב-ראש שהדיון במליאה לא הביא לפתרון השביתה, להזמין ליום ד' בבקר את באי כח המורים ואת באי כח הממשלה כדי לדון בנושא בוועדת החינוך ולנסות למצוא מוצא לשביתה זו.

ד. קורן:

אני מתנגד להצבעה. אני מציע להשאיר ליושב-ראש הוועדה את ההחלטה.

ש. ארבל:

יש זכות לחבר-הכנסת להתייעץ עם סיעותיהם לפני הצבעה.

נ. אליעד:

אילו היתה הסכמה להצעת יושב-ראש הוועדה הייתי מוכן לקבלה, אך אם אין הסכמה מציע אני להצביע על הנוסח המלא של הצעת.

ד. קורן:

אם דיון זה יגיע לפרסום תהיה לזה השפעה לא טובה על ציבור המורים. אני מציע להשאיר את ההחלטה בידי יושב-ראש הוועדה.

ש. ארבל:

אני מציע לקבל את הצעתו של חבר-הכנסת לוי שענין זה יידון בישיבתנו ביום ד'.

ש. לוי:

אני מציע תיקון להצעת: אם תחליט הוועדה ביום ד' לדון בנושא היא תזמן ליום ה' את הצדדים. הויכוח היחיד הוא אם צריך להזמין כבר ליום ד' את הצדדים, או להחליט ביום ד' אם להזמין את הצדדים. אני מציע שנהליט על ההזמנה ביום ד' ואפשר אפילו לאותו יום לזמנם, או למחרת.

נ. אליעד:

אני מבחין בין סמכות כללית שיש ליושב-ראש לקבוע את סדר-היום, לפני כן שנמסין ונטיל עלינו לשקול אם יש צורך לדון בנושא. אני מבקש שנקבל את המינימום שאני מסכים לו והוא: יושב-ראש הוועדה ישתמש בסמכותו ויחליט אם יש צורך לדון בנושא, ואם כן - שיזמן את הצדדים; אחרת אעמוד על כך שתקבל החלטה היום: שבמידה ולא יסתמן מחר סיכוי לסיום השביתה תזמן הוועדה את הצדדים ותדון בנושא ביום ד'.

ש. לוי:
 אנו נכתוב שהוועדה רשמה לפניה את הודעתו של
 יושב-ראש הוועדה שיש לו סמכות לקבוע את סדר-
 היום ואם הוא ימצא לנכון לכנס את הוועדה לדיון בנושא זה הוא יזמין את
 הצדדים ויתקיים דיון.

ג. אליעד:
 אינני מקבל את הצעת חבר-הכנסת לוי.

המינימום שאני מציע הוא: לקבל החלטה שהוועדה
 מטילה על היושב-ראש שלה לשקול, במידה שמחר לא יסתמן סיכוי לסיום
 השביתה והשביתה תימשך עד יום ד', אם בנתונים אלה יש צורך לזמן את
 את הצדדים ולקיים דיון ביום ד' בבקרה.

סוכם:
 יושב-ראש הוועדה ישקול, במידה שיתברר שהדיון
 במליאה לא יביא לפתרון השביתה, אם לזמן ליום ד'
 את באי-כח המורים ואת באי-כח הממשלה כדי לדון
 בנושא שביתה המורים בוועדת החינוך והתרבות.

ב. שונות

הי"ר א. כץ:
 כיוון שרוב חברי הוועדה הנוכחים כאן מוזמנים
 לישיבה בשעה 12.00, אנו נפסיק את הישיבה.

אנו נקיים שתי ישיבות פעם בשבועיים.
 כל שבוע נקיים את הישיבה הקבועה ביום ב' ופעם בשבועיים נקיים ישיבה
 גם ביום ד'.

רצוני למסור שתי הודעות: א) הסיור בטלוריזיה
 הלימודית נדחה ליום ה' ה-26.11.70, כיוון שהוחלפו סדרי השידורים
 בטלוריזיה הלימודית; ב) קיבלנו חומר על תנאי שכר המורים, המזכירה
 תחלק לכם את החומר לקראת ישיבת המליאה מחר.

הישיבה נבעלה בשעה 12.00.